

HÖRBY

Kundtjänst: Prenumeration och privatannonser 0774-41 00 41. Redaktion: Södergatan 14, 241 30 Eslöv 0413-693 21. E-post: red.horby@skd.se. Platsansvarig: Anders Isberg, 0704-14 26 19, anders.isberg@skd.se.

Nu faller träden i parken

■ **GALLRING.** Prästgårdsparken i Sallerup väcks ur sin Törnrosasömn

ÖSTRA SALLERUP
Nu faller träden i Prästgårdsparken i Östra Sallerup.

Den unika 1600-talsparken, med Karl XI:s stenar, ska återfå sin forna glans. Mellan 300 och 400 träd plockas ner. Gallringen utförs med största försiktighet, för att inte skada stenformationerna.

Ljudet från motorsågarna hörs på långt håll när man närmar sig Prästgårdsparken. Det darrar till bland trädskronorna, och plötsligt ger ett av träden vika och faller med ett brak till marken.

Avverkningen drog i gång förra fredagen, och de närmaste 1-2 veckorna ska 300-400 träd fällas. Syftet med gallringen är att restaurera parkanläggningen och lyfta fram och tydliggöra parkens kulturhistoriska värde.

Alla träden inne i Stenkompassen ska tas ner, och samtidigt friläggs stensättningarna för att förhindra ytterligare sprängning från trädens rötter.

Träden som har växt upp mitt bland Karl XI:s stenar ska också tas bort.

– Vi vill återskapa parkkänslan och frilägga stenformationerna, berättar markägaren Magnus Jönsson, som köpte gården i Sallerup och den tillhörande Prästgårdsparken 2004.

Sydved, som ansvarar för gallringen, måste gå försiktigt fram. Erfarna skogsarbetare har kallats in och träden fälls med stor precision för att inte skada stenarna.

– Det här var kyrkans mark från början, och hela området är kultur- och fornminnesmärkt. Det är därför det har tagit så lång tid att få alla tillstånd klara

Gallring i Prästgårdsparken i Östra Sallerup. Magnus Röndahl på Sydved kapar trädstammarna i lagom längder.

Skogsarbetaren Magnus Jönsson, Sydved, Göran Börjesson, ordf i Jöns Henrikssons Minne, markägaren Magnus Jönsson och Fredrik Allemog, Sydved, planerar för avverkningen.

för avverkningen, fortsätter Magnus Jönsson.

Landsantikvarien i Skåne tog 2009 fram ett åtgärdsprogram för Karl XI:s stenar, och detta följs nu till punkt och pricka.

När Prästgårdsparken anlades av prästen Jöns Henriksson på 1600-talet bestod den till största delen av öppna hagmarker.

Med åren har anläggningen växt igen och förfallit.

– Det här är en helt unik renässanspark. Det finns inget liknande i Sverige. Den låg länge i Törnrosasömn, och var helt igenväxt när den återupptäcktes på 1900-talet, berättar Göran Börjesson, ordförande i bevarandeföreningen Jöns

Träden i Prästgårdsparken fälls med stor precision för att inte skada stenformationerna i Stenkompassen och Karl XI:s stenar.

FOTO: JONAS KARLSSON

Henrikssons Minne.

Tack vare engagemanget från markägaren och medlemmarna i Jöns Henrikssons Minne finns det hopp om att parken ska återfå sin forna glans, och att ännu fler besökare ska få upp ögonen för den.

– Det här är mitt lilla livstidsprojekt och mitt bidrag till vår lilla by. Nästa steg är

att rensa upp i dikena. Det viktiga är inte om vi är klara om ett eller två år, utan att det finns en plan och att vi fullföljer den, fortsätter Magnus Jönsson.

Göran Börjesson säger att det är med blandade känslor han ser de stora träden – många av dem över 200 år gamla – falla till marken.

Den torra väderleken gör att skadorna på marken minimeras under avverkningen.

Det blir ljusare och öppnare i parken efter gallringen.

Kungahyllning

Prästgårdsparken, med Karl XI:s stenar, skapades av den danske prästen Jöns Henriksson, som var verksam i Östra Sallerup. Parken är fem hektar stor och indelad i fyra kvarter, och är en av få bevarade 1600-talsparker i Europa. Här finns det bland annat en kungahyllning byggd i sten. Så här lyder den latinska texten: "Carolus XI Monarcha Sveciae".

I det kvarter som ligger i det sydöstra hörnet finns en kompass, bestående av stenrosen lagda i cirklar. I parken finns det också fiskdammar och ett alkärr. Området inramas av stenmurar, och binds samman av stora gångstråk.

Källa: www.karlxi.stenar.se.

– Men avverkningen är väl underbyggd av expertis, och med det i ryggen tycker jag att det känns rätt. För var det här hagmarker, och det vill vi gärna åter skapa, säger han.

Så småningom ska det släppas ut får i parken för att förhindra att den ännu en gång växer igen.

Jonas Karlsson